Lov nr. 579 af 4. maj 2015 om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien

Tvangsfiksering i de nye regler

9. § 14, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Tvangsfiksering må kun anvendes kortvarigt og i det omfang, det er nødvendigt for at afværge, at en patient

1) udsætter sig selv eller andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme eller helbred,

2) forfølger eller på anden lignende måde groft forulemper medpatienter, eller

3) øver hærværk af ikke ubetydeligt omfang.«

10. I § 14 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. En patient kan tvangsfikseres i længere tid end nogle få timer, som angivet i stk. 2, når hensynet til patientens eller andres liv, førlighed og sikkerhed tilsiger dette.«

(hærværk udgår efter "nogle få timer").

Åbning og kontrol af post, undersøgelse af patientstuer og ejendele samt kropsvisitation m.v.«

§ 19 a. Ved mistanke om, at der er medikamenter, rusmidler eller farlige genstande i afdelingen, kan overlægen, med henblik på at sikre at disse ikke er blevet indført eller vil blive forsøgt indført til en eller flere patienter i afdelingen, uden retskendelse beslutte

1) at en patients post skal åbnes og kontrolleres,

2) at en patients stue og ejendele skal undersøges, eller

3) at der skal foretages kropsvisitation af en patient.

Af forarbejderne fremgår blandt andet følgende:

"Ministeriet har på baggrund af ovenstående overvejet mulighederne for at ændre § 19 a. Det bemærkes i den forbindelse, at der fx ikke fremgår et krav om begrundet mistanke i straffuldbyrdelseslovens regler om indgreb over for indsatte i fængslerne, når det drejer sig om undersøgelse af indsattes ejendele i cellen eller undersøgelse med henblik på at afdække, hvilke effekter den indsatte er i besiddelse af på sin person (heri indgår ikke undersøgelse af legemets hulrum). Det fremgår således af denne lovs § 60, at institutionen kan undersøge, hvilke effekter en indsat har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Det er ministeriets vurdering, at hensynet til patienternes behandling samt patienternes og personalets sikkerhed taler for, at regionerne bør have mulighed for i højere grad at kunne begrænse forekomsten af medikamenter, rusmidler og farlige genstande på de psykiatriske afdelinger."

I torturkomiteens rapport af 12. september 2013 vedrrende Bosnien og Herzegovina påpeger torturkomiteen blandt andet, at nøgenvisitationer af indsatte efter besøg ikke må finde sted rutinemæssigt, men at de kun må foretages på grundlag af en konkret risikovurdering. Derudover påpeges det, at den pågældende ikke bør pålægges at aflægge alt sit tøj på en gang, men at visitationen skal foretages således, at den pågældende under hele visitationen bevarer noget af sit tøj på. Af præmis 54 fremgår blandt andet følgende: *"In the CPT's view, resort to strip searches should be based on an individual risk assessment and subject to rigorous criteria as well as supervision, and they should be carried out in a manner respectful of human dignity. In this connection, the Committee can see no justification for strip searching prisoners after a closed visit. Further, those inmates who are strip searched should not normally be required to remove all their clothes at the same time, e.g. a person should be allowed to remove clothing above the waist and to get dressed before removing further clothing.*"

Den Europæiske Torturkomite ("CPT") udtaler på side 25 i prmis 64 og 65 i "REPORT TO THE ICELANDIC GOVERNMENT ON THE VISIT TO ICELAND CARRIED OUT BY THE EUROPEAN COMMITTEE FOR THE PREVENTION OF TORTURE AND INHUMAN OR DEGRADING TREATMENT OR PUNISHMENT (CPT) FROM 3 TO 10 JUNE 2004", at en behandlingsstrategi overfor stofbrugere i fængsler og arresthuse, som i det væsentlige går ud på at holde fængsler og arresthuse fri for narkotiske stoffer (et såkaldt "repression-oriented approach") ikke bør anvendes, men at fængselsmyndighederne i højere grad skal tilbyde stofafhængige indsatte tilbud om behandling mod misbrug af euforiserende stoffer under opholdet i fængslet eller arresthuset. Torturkomiteen påpeger blandt andet, at den repressions-orienterede fremgangsmåde er livsfarlig for de indsatte, idet den kan bevirke, at de indsatte dør af over-dosis, når de løslades og igen har nemmere adgang til narkotiske stoffer.

I sagen **Wainwright mod Det forenede Kongerige** (application no. 12350/04) afgjort 26. september 2006 fandtes det at udgøre en krænkelse af EMRK artikel 8 men ikke af artikel 3, at to besøgende til en indsat var blevet kropsvisiteret med afklædning. EMD fandt, at fængselsmyndighederne efter en konkret vurdering kan foretage visitation af besøgende med afklædning for derigennem at forsøge at begrænse for eksempel indsmugling af narkotiske stoffer i fængslerne. Fængselsmyndighederne henviste til, at man havde en konkret mistanke til, at den indsatte, som skulle modtage de besøgende, smuglede stoffer ind i fængslet, og inspektøren havde derfor bestemt, at den indsattes besøgende skulle visiteres. De besøgende havde fået oplyst, at de, såfremt de nægtede at lade sig visitere, ville blive nægtet adgang til besøgslokalet. EMD fandt, at det er legitimt, at fængselsmyndighederne forsøger at bekæmpe narkoproblemerne i fængslerne. Imidlertid fandt EMD ikke, at visitationerne - på den måde som de blev gennemført - var proportionelle i forhold til denne målsætning. Man havde ikke gjort sig tilpas store anstrengelser for at gennemføre visitationerne på en måde, der ikke krænkede klagernes værdighed. Der forelå derfor en krænkelse af EMRK artikel 8.